

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

37. Cuidam Confessario olim hic casus accidit. Quædam mulier intra confabulationem cum viro sibi in matrimonium conjungendo, dicebat illi verba non quidem turpia, sed affectuosa, & amatoria, unde ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](#)

De Absol. Sacram. Ref. XXXVI. &c. 245

*Sayrus in Clavi Regia lib. 12.
cap. 18. num. 8. & alij afferunt non esse licitam fu-
nambulam tam timentibus damnato, nisi, ut limitat Vasquez,
Iundio, & in Beccanis, extra territorium Principis esset, cui
& ex subiectus est; nam ibi videtur esse solutus ab obe-
dientia Principis.*

*sensus, quia erat timorata conscientie. Interrogatus
fui, an pecucavera mortaliter, & si molles defiserit ab
his confusationibus, an esset et absolutio deneganda?
Et in §. ultimo huius Revolutionis traditur Regula ge-
neralis ad dicendos causas particulares in pollutio-
ne praesicia; & quando causa pollutionis praevista
notabiliter, & per se influens, vel non influens. Ex
part. 2. tract. 15. & Milc. 1. Ref. 31.*

lius lib. 2. cap. 3. 1. anno 5. m. 3. i. 9. Maledictus in 2. 2. rr. 6.
o. 5. dnb. 6. Salas de legibus rr. 14. diff. 1. 5. scđt. 6. n. 38.
Lefedina in summ. tom. 2. tract. 8. c. 24. & alij. Ratio est. Nam, ut ait Lefdius, reus non tam
condemnatur, ut in tritembus sponte maneat, quam
ut deinceps. Deinde nimis durum & grave esset
obligare in conscientia ad sponte ibi manendum,
quando esset evidens spes evadendi. Post hanc scripta-
tua, inveni etiam hanc sententiam amplexum esse
novissime Sanchez in summ. tom. 2. lib. 6. cap. 8. n. 16.
qui recte assert, hanc fugam facultaribus quidem li-
cere, non autem Religiosis; licet Barnes in 2. 2.
q. 6.9. art. 4. post corol. 5. contrarium assertore videatur,
aut enim Religiosum durissima poena subeundam
damnatum potest fugere, non ut vagetur, sed ut su-
periore, aut Pontificem adeat veniam petiturus. Ex
his appet. potuisse supradictum Confessorem il-
lum penitentem absolvere, sicut ex ita consulta-
tione motum intelligo postea fecisse.

RESOL. XXXVI.

Quidam vir nobilis est in mora solvendi debitum unicarion ducentariorum ex contractu, sapienti confitetur, & non restituit, habet tamen annum restituendi, queritur a Confessario, an sit illi absolutio deneganda, maxime cum creditor multorum ab illo petierit solutionem? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 3.

§. 1. V idetur respondendum quod sic:nam praeciputum restituendi quamvis formaliter sit affirmativum, precipiatur enim solutio; est etiam ex parte praeciputum negativum. Ergo statim est adimplendum. Vide Salonium, Aragon, & Bannez in 2. v. 9.67. art. 8. Valent. tom. 3. disp. 4. q. 6. p. 111. 7. Rebel. lib. 2. de ref. q. 17. n. 2. Azor. p. 3. lib. 4. c. 34. & alios communiter.

2. Sed mihi non ita rigidè in hoc casu procedendum esse videtur: nam quando debitor habet animum solvendi, neque ex tali dilatatione detrimentum sequitur creditoris, ob eam iniustam moram, mortalis culpa minime condemnandus videtur; talis enim dilatio non est ipso creditoris adeo injuriosa, ut debitor judicandus sit lethalis criminis reus. Non audemus hanc sequi sententiam, si patronos non haberet Molinam de iust., tom. 3. tr. 2. disp. 753. n. 1. & Bonac. de contract., disp. 1. q. 6. punt. unic. n. 4.

3. Norint hanc decisionem confessari: nam multos tollit scrupulos, maximè in confessione nobilium, qui per multis mensis sine aliqua justa causa diffundunt restitutionem; sed urgent semper propter solutionem, maximè quando mora efficit admodum magna, & commode posset fieri restitutio-

RESOL. XXXVII

Cuidam Confessario olim hic casus accidit. Quedam mulier inter confabulationem cum viro sibi in matrimonium conjungendo dicebat illi verba non quidem turpia, sed affectuosa, & amatoria, unde postea in palliatione, & diffinitione incurvabat sine tamen illa delectatione, vel periculo aliquo confessio-

Tom. I

S. I. **R**espondi omnino illi consulendum esse, **Sup. hoc in**
ab his sermonibus abstinerem, sed in rigore
tom. 2. tr. 6.
loquendo non esse denegandam absolutionem, quia
lege doctrinæ
illa pollutio, & distillatio in hoc casu, non est pec-
Ref. 36.
catum mortale, & hoc ita probabam. Pollutio licet
& alterius
prævisa, non tamen intenta, ex causa venialiter pec-
Refo. eius
camerosa non est peccatum mortale; sed illa verba,
prime not.
ex quibus provent pollutio, de qua loquimur, sunt
& signante
tantum peccata venialia. Ergo talis pollutio non
ultimo. ante
erit peccatum mortale. Major propositio probatur,
medium.
quia cum illa pollutio non sit in se se volta, sed in
causa in qua prævidetur, in tantum mala erit; in
quantum mala est causa, in tantum enim culpa est;
in quantum est voluntaria; si ergo causa est veniali-
ter mala, talis erit & pollutio. Et sic hanc senten-
tiam tenet Vafq. in p. 2. tom. i. 6. p. 115. c. 3. n. 9. & in
opusculo de refut. 3. §. 2. dub. 6. n. 14. Salas in p. 2. to. 2.
c. 9. 7. tract. 1. 3. disp. 6. scđt. 1. 8. Henr. in sus. lib. II.
c. 16. n. 6. Lessius de just. lib. 4. c. 3. dub. 14. n. 100.
& novissime Bonacina tract. de matrimon. que. 4. * Sup. hoc in
punct. 1. o. num. 9. ubi ait pollutionem non esse pec-
frat. in tr. 7.
catum mortale, quando provent ex causa veniali-
ter luxuriosa, & leviter influente in pollutionem.
2. Ref. not.
Et tandem docet etiam hanc sententiam Filiuc. in
q. mor. tom. 2. tr. 30. c. 8. n. 162 ubi assertio, solum reperi-
truct. 1. dicta Ref.
tur culpam mortalem in causa, ratione pollutio nisi
& signante
prævisa, & non intenta, quando absque urgenti ne-
cunda.

Sup. hoc in
tom. 2. tr. 6.
ege doctrinam Ref. 36.
& alterius Refol. ejus
primæ not. & signanter
5. ultim. ante
medium.

⁴ Sup. hoc in-
tra in tr. 7.
Ref. 145. §.
alc.

2. Refut modò probare minorem, & ostendere illa verba dicere, esse tantum peccatum veniale, quod probat, & docet Joan. Salas in p. 2. tom. 2. r. 13. disp. 6. sct. 4. 2. n. 16.; & Sanchez, qui citat Navar. & Cordub. in tom. 3. de matrim. lib. 9. disp. 46. n. 37. ubi ait: loqui verba amatoria, que vulgo reuequieris appellamus, ut videlicet cor meum, bonum meum, anima mea, ob solam vanitatem & conciliandum va- num amorem, non excedunt culpam veniale, quæ quidem doctrina intelligenda est, secluso scandalo, & periculo proprio, vel alieno, videlicet illa verba audiens ut succedebat in nostro casu. Ergo concludendum est, pollutionem ex talibus verbis sequentem non esse peccatum mortale, quia, ut diximus, provenit ex causa tantum venialiter peccaminosa, & non adest periculum consensus, seu delectationis. Unde Henr. abⁱ supra ait, non esse peccatum mortale, si quis pollutionem patiatur ex visione formicula curiosa, vel esu cibi calidi, aut lectione etiam turpi, quia hac non sunt, ait ille, causa physica, & moralis, quæ provocent pollutionem.

3. Ut autem regula generalis tradatur Confessariis, ut possint in hac materia causas particularias

decidere, hæc erit. Quando causa pollutionis prævi-sa notabiliter, & per se influit, nec adest urgens ne-cessitas illam exercendi tribuitur culpa mortali pol-lutio: eaque culpa afficit causam, quamvis alias li-cita esset: hujusmodi autem cause, sola sunt res Ve-nereæ, ut tacitus, aspectus, & turpia verba. Nota ve-rò me signanter dixisse, hujusmodi causa sole sunt res Venereæ.

Nam multe DD. probabiliter docent etiam quod hic si guia, vel aliud peccatum non pertinens ad vi-tium luxuriae, mortaliter sit, non propterpollutio ex eo sequens, & in eo previa, mortaliter sit. Quamvis Ref. 1.45 §.1. ergo in ebrietate, vel elu, aut potu mortali, previsa & lege hic doctrinam preterite, non imputabitur ipsa ad peccatum mortale; nec quando homo dat eam caulfam, peccabit mortaliter contra castitatem, sed contra abstinentiam, & sobrietatem, aliamque virtutem. Imò quamvis guia esset mortaliter ex circumstantia luxuriae, nimurum quia esset ordinata ad fornicationem, ob quam su-merentur cibi calidi, non ideo pollutio esset mor-taliter, quia finis ille nihil in eam influit. Est Cajetanus primos §§. tan. 2.2.9.5.4. art. 3. paulo ante 8. in resp. ad 5. Et 1. & 4. & ut idem est, cum quis peccaret mortaliter, in cibo, vel magis clauso potu, eo quod se exponeret periculo consentiendo reficit, do-formaliter in pollutionem; si enim postea non con-sentiret formaliter in illam, non procuraret illam, etiam infra quamvis sequeretur, non esset peccatum mortale. in tr. 7. Ref. Ita Granad. in part. 2. controversial. 6. tract. 4. disp. 6. & alium num. 1.2. & 18. Salas in p. 2. tom. 2. tr. 1.2. disp. 6. §. eius pri-mæ not. secl. 1.8. n. 1.17. Sanchez loc. cit. lib. 9. disp. 45. n. 17. 1.8. & 21. Valsquez ubi supra, cum aliis Patribus Societatis Jesu, hac de re consultis, uit ait Salas. Sed si cupis videre aliquos authores, extra citatos, testantes de hac questione; vide Reginald. in praxi tom. 2. lib. 22. cap. 3. secl. 9. num. 43. Valent. in 2.2. disp. 9. q. 3. punct. 3. q. Itaque duo requiruntur, & sunt autem, & s. Itaque ad cognoscendum, & Medi-nam in p. 2. q. 7. art. 6. ad 3. & 4.

RESOL. XXXVIII.

An absolutio obstante bona fide à peccatis tantum, & non à censuris sit valida, si penitentis sit nodatus aliqua excommunicatione, etiam reservata, ita ut non teneatur iterare confessionem, sed tantum petere ab-solutionem ab excommunicatione?

Et quid est sentiendum, si Confessarius sciat peccata habere annexam excommunicationem, & cum non obstante ex malitia absolvatur, licet non habeat pos-tulatum absolvendi a tali censura? Ex p. 3. u. 4. Resolut. 78.

Sop. hoc su-§. 1. Negativè respondet Finellius tr. de cas. re-pra in Ref. 25. & lege infra in tr. 5. doctrinam §. Sed quid. & seq. Ref. 14. & cursim ad fine Ref. 27. & in Ref. 34. & in tom. 5. tr. 1. Ref. 12.8. per se difficultas. & legi Ref. 12.4. §. Sed difficul-tas. & lege Ref. 12.3. paulo post ini-cium à vers. 1mo. & aliarum

*N*egativè respondet Finellius tr. de cas. re-pra in Ref. 25. & lege infra in tr. 5. doctrinam §. Sed quid. & seq. Ref. 14. & cursim ad fine Ref. 27. & in Ref. 34. & in tom. 5. tr. 1. Ref. 12.8. per se difficultas. & legi Ref. 12.4. §. Sed difficul-tas. & lege Ref. 12.3. paulo post ini-cium à vers. 1mo. & aliarum

Sacramentum de facto collatum excommunicato teneat, nec per excommunicationem irriteret vis sacra-menti; hoc tamen non est verum in sacramento Poenitentia: etenim reliqua Sacraenta solum requirunt Ordinis potestatem in conferente, quæ adi-mi non potest, at sacramentum Poenitentia ulterius requirit jurisdictionem, per excommunicationem

verò subtrahitur excommunicatus à jurisdictione Confessarij, & propterea absolutio eidem imperti-ta, est nulla, quia absque jurisdictione, non item

alia Sacraenta, quæ absque jurisdictione, quæ sit

eorum validitatib[us] necessaria, conferuntur. Ita Finelli-us. Hanc etiam sententiam docent Ledesma in

summam. 1. de Sacram. Panit. cap. 20. dub. 2. Val-

ñam Ref. 12.3. paulo post ini-cium à vers. 1mo. & aliarum

villam, & alios, quibus ego addo nostrum Megalam not. tota- in 1. p. lib. 5. cap. 19. quest. 4. in fine.

2. Sed ego contrarium sententiam teneo cum Navarro in mammali, cap. 9. num. 4. Toledo lib. 3. c. 10. tr. 1. vid. Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 6. cap. 1.2. num. 1.2. doctrin. & Coninch de Sacramen. disp. 8. dub. 3. concil. 4. mm. Ref. 1. 10.4. ubi sic afferit: Qui est excommunicatus excom-municatione reservata, si bona fide confiteatur ali-qua peccata non reservata simul cum reservatis, va-lide absolvitur; nam nullo modo est de esentia hu-jus Sacramenti, ut penitentis prius absolvatur ab ex-communicatione, quam à peccatis. Sic ille. Dic-en-dum est igitur, quod excommunicatio non irritat absolucionem, dum se tenet ex parte recipiens, unde nisi ipse sciens vellet Sacramento communi-care, Sacramento, & fructum Sacramenti recipi-ret, nullo enim jure fit irrita talis confessio, nedium certe Sacramento. Et ideo hanc sententiam prater DD. citatos, tenet etiam Suarez de cens. disp. 10. secl. 3. n. 6. qui citat Cajetanum, Covarviam, & alios. Igitur in tali casu penitentis absolvutus à peccatis, & non à censura, non tenetur reiterare talem confes-sionem, sed tantum petere absolucionem ab excom-municatione, quod est valde notandum.

3. Et omnia supradicta procedunt, non solum quando penitentis absolvitur, quia ipse ignorat ex-communicationem, vel recipit Sacramentum ex ne-ceffitate, sed etiam Confessarius sciens peccata ha-bere annexam excommunicationem, illum tamen, hoc non obstante, ex malitia absolvat, licet non habeat potestatem absolvendi à tali censura.

4. Ad argumentum vero Finellij, & aliorum re-spondeo in hoc casu adesse jurisdictionem, nam per excommunicationem privatur quis jurisdictione activa in alios, non tamen subiectio passiva ad alios sibi superiores, seu quod idem est, alios, non pri-vantur jurisdictione in ipsum alioquin non tam ip-forum excommunicatorum, quam ipsius Confessio-ris efficit talis pena. Vide Suarez ubi supr. n. 11. & seq. Et hæc omnia vera esse etiam, ut diximus, si censura sit reservata, optimè notat Suarez loc. cit. num. 15. adi illum, & non pigebit.

RESOL. XXXIX.

An non solum existens in articulo mortis, sed etiam in periculo possit absolviri à quocumque Sacerdote ab omnibus casibus?

Et an hoc sententia etiam intelligatur, dum absolvendus moraliter necessitatibus bellum, v.g. fer naufragium aggreditur, & secus si ex voluntate pro-pria id faciat? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 59.

§. 1. Negativè sententiam docet Sotus in 4. cap. hoc dist. 1.8. 9.4. art. 4. Canus de Panit. part. 1. Ref. 1.2. Covari. in cap. Alma mater, part. 1. §. 1. num. 8. & in alio cap. Valencia tom. 4. disp. 7. quest. 8. panit. 2. quia Trid. rum prie-rem ann. & in Ref. 1.2. secl. 14. ubi præbet talentum jurisdictionem, & loquitur tantum de penitentibus existentibus in ar-ticulo mortis.

2. Sed affirmativa sententia tenenda est, quam in. & tuetur Merolla tom. 2. disp. 4. cap. 6. coroll. 3. num. 92. tr. 1. Ref. 5. Verbi. Licei immiterit me citet pro negativa sententia, nam ego in loco à meis citato non loquer, ut le-genti patet, de absolutione à censuris, & reservatis, ut. Ref. sed de applicatione Indulgentiarum, quas modò potest etiam teneo posse applicari in periculo mortis. Pre-positus in 3. part. quest. 7. de ministro sacramentis. Pe-nitentia dub. 6. num. 43. Valsquez in 3. part. tom. 4. quest. 9.3. art. 1. dub. 5. Coninch de Sacram. disp. 8. dub. 2. num. 16. Jacobus Granado de Sacrament. in 3. part.